

گزارش نشست گروه علمی

گروه علمی: ارتقاء سلامت   رئیس گروه علمی: دکتر کامران باقری لنکرانی   تاریخ برگزاری جلسه: ۱۴۰۲/۶/۲۹

موضوع جلسه: ضرورت توجه به سازگاری شهرها با تغییر اقلیم

کارشناس گروه: مهدی میلاد   تاریخ ارسال: ۱۴۰۲/۷/۴

متن گزارش جلسه	در این جلسه جناب آقای دکتر عباس استاد تقی‌زاده، عضو محترم وابسته گروه ارتقاء سلامت سخنرانی خود را به شرح ذیل ارائه دادند:
	<p>تغییر اقلیم به دگرگونی پارامترهای اقلیمی از جمله دمای هوا، میزان بارش، سرعت باد و... در دوره زمانی بلند مدت اطلاق می‌شود. در دهه های اخیر، این دگرگونی های اقلیمی تمام جنبه های زندگی از جمله محیط زیست، اقتصاد، کشاورزی، کسب و کار، معیشت، سبک زندگی و سلامت را تحت تاثیر خود قرار داده است. مطالعات و گزارشات بین المللی در سراسر جهان نشان می‌دهد که دمای میانگین جهان از سال ۱۸۸۰ تا کنون حداقل ۱/۱ درجه سلسیوس افزایش یافته است. هم چنین پیش بینی می‌شود که تا سال ۲۱۰۰ متوسط درجه حرارت جهان بین ۱ تا ۶.۴ درجه سلسیوس افزایش یابد. این پدیده که به گرمایش جهانی معروف و مشهور است، باعث تغییرات عمده ای تغییر در فصول سال، افزایش شدت و تعداد رویدادهای شدید آب و هوایی از جمله سیل، خشکسالی، طوفان های گردو غبار، موج های دمایی فرین و بالا آمدن سطح آب دریاها و اقیانوس ها شده است. هرچه تغییرات اقلیمی سریع تر باشد و تلاش های سازگاری طولانی تر به تعویق بیفتد، پاسخگویی به تغییرات اقلیمی دشوارتر و گران تر خواهد بود.</p> <p>مطابق با روند جهانی، ایران نیز به عنوان یکی از مهمترین کشورهای خاورمیانه به شدت تحت تأثیر اثرات تغییر اقلیم قرار دارد. بیش از ۸۰ درصد قلمرو ایران در مناطق خشک و نیمه خشک واقع شده است. ایران به دلیل موقعیت جغرافیایی منحصر به فرد، از اقلیم متنوعی برخوردار است و گونه های مختلف گیاهی و جانوری دارد، اما درطول دهه های گذشته، به علت کمبود بارندگی، خشکی فراوان و آلودگی های محیطی و صنعتی، شاهد فرسایش گیاهان، خاک و همچنین از بین رفتن تنوع زیستی بوده است. از طرف دیگر جمعیت ایران به شدت از اثرات سوء سلامتی ناشی از تغییر اقلیم تأثیر می‌گیرد. ایران پس از چین، ایالات متحده، اتحادیه اروپا، هند، روسیه، ژاپن و کانادا هشتمین کشور تولیدکننده گاز دی اکسیدکربن و پنجمین مصرف کننده گاز طبیعی در جهان در سال ۲۰۱۵ بوده است. مقدار دی اکسیدکربن انتشار یافته توسط ایران ۶۳۰ میلیون تن در سال ۲۰۱۵ بوده است. ایران یکی از کشورهای با عملکرد بسیار ضعیف در وضعیت شاخص عملکرد تغییرات آب و هوایی (CCPI) است. رتبه CCPI ایران در سال ۲۰۱۷ برابر ۵۶ بوده است.</p> <p>از دیدگاه سلامت، تغییرات اقلیمی می‌تواند الگوی بیماری های مختلف را تغییر دهد. مطالعات نشان داده اند که افزایش میانگین دما و به تبع آن افزایش موج های گرمایی، منجر به کاهش آسایش گرمایی بدن، افزایش نرخ بیماری های قلبی-عروقی، بیماری های تنفسی، کاهش منابع آبی و افزایش بیماری های مرتبط با آب، افزایش رشد میکرو ارگانیسم ها و ناقلین بیماری ها از</p>

جمله حشرات می شود. هم چنین تغییر اقلیم و دگرگونی در الگوهای بارش نیز باعث وقوع ناگهانی سیلاب در بعضی مناطق و افزایش خشکسالی در دیگر مناطق می گردد که هردو تبعات جبران ناپذیری بر روی سلامت جوامع دارند.

هم اکنون بیش از نیمی از جمعیت جهان در شهرها ساکن هستند. پیش بینی می شود که این میزان در سال ۲۰۳۰ به حدود ۶۰ درصد جمعیت کل جهان افزایش یابد. این درحالی است که جمعیت شهرنشین در کشور ما هم اکنون حدود هشتاد درصد می باشد. در واقع، شهرها در خط مقدم مشکلات تغییرات اقلیمی می باشند، چرا که ۴۰ درصد گازهای گلخانه ای در شهرها تولید می شود، جزایر گرمایی در شهرها ایجاد می شود، و تراکم جمعیت و آسیب پذیری شهرها نسبت به تغییرات اقلیمی زیاد می باشد. به عبارت دیگر تغییرات اقلیمی استرس بیشتری را بر مناطق شهری وارد می کنند و از طریق زیاد شدن تعداد موج های گرمایی سلامت شهروندان به خصوص گروه های آسیب پذیر از جمله سالمندان، معلولین و کودکان را به خطر می اندازند. با خشکسالی های شدیدتر و بیشتر و سیلاب ها، منابع آبی را در معرض خطر قرار می دهند؛ در شهرهای ساحلی، با بالا آمدن سطح دریاها و طوفان های موسمی بیشتر، بر ساکنین و زیر ساخت های اصلی، دارایی ها و اکوسیستم آنها اثر می گذارند. این چالش ها ضرورت حفاظت از مردم و دارایی ها و همچنین اولویت بندی سرمایه گذاری در شهرها را چندین برابر می کند. بر این اساس، یکی از استراتژی های اصلی برای حفاظت از شهرها در برابر تاثیرات تغییر اقلیم افزایش سازگاری شهرها در برابر تغییر اقلیم می باشد.

سازگاری شهرها با تغییرات اقلیمی به تغییر در فرآیندها، شیوه ها و ساختارهای بوم شناسی، اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و حاکمیتی شهر در پاسخ به محرک های اقلیمی واقعی یا مورد انتظار و اثرات آنها برای تعدیل آسیب های احتمالی یا بهره مندی از فرصت های مرتبط با تغییرات اقلیمی اشاره دارد. شهر سازگار با تغییر اقلیم، شهری است که برای زندگی با کیفیت و بدون چالش شهروندان در شرایط بحرانی، شرایطی را فراهم می کند که افرادی که در آن زندگی می کنند می توانند با کمک گرفتن از آن شرایط، به زندگی عادی خود در بالاترین کیفیت ادامه دهند. برای تحقق این موضوع، شهرها به خصوصاتی از جمله، دانش محوری، آینده نگری، مدیریت موثر منابع، مشارکت همگانی، آموزش محوری، نوآوری، مدیریت غیر متمرکز و اقتصاد کم کربن نیازمندند. بر این اساس، سازگار نمودن شهرها با تغییر اقلیم مستلزم تغییراتی در فرایند سیاستگذاری، قوانین و مدیریت شهری، تغییراتی در حیطه های اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی شهروندان و هم چنین تغییراتی در طراحی، معماری و برنامه ریزی شهری می باشد. بدون شک شهرهای آینده شهرهایی هستند که با تغییرات اقلیمی سازگار هستند و گرنه یا قابلیت سکونت نخواهند داشت و یا شرایط و آسیب به شهروندان و زیرساخت های شهری را به شدت افزایش خواهند داد. هرچند در این مسیر چالش های متعددی از جمله کمبود دانش، توسعه ناپایدار، فقر اقتصادی، ضعف در مشارکت همگانی، ضعف در هماهنگی بین بخشی وجود دارد، اما به نظر می رسد که برای حفظ سلامت و معیشت شهروندان، سازگاری شهرها با تغییرات اقلیمی دیگر یک انتخاب نیست، بلکه ضرورتی انکار ناپذیر است. لازم است در این خصوص ضمن حمایت از سیاست های حمایت کننده، از دستگاه های قانونگذار و اجرایی مطالبه جدی به عمل آید.